

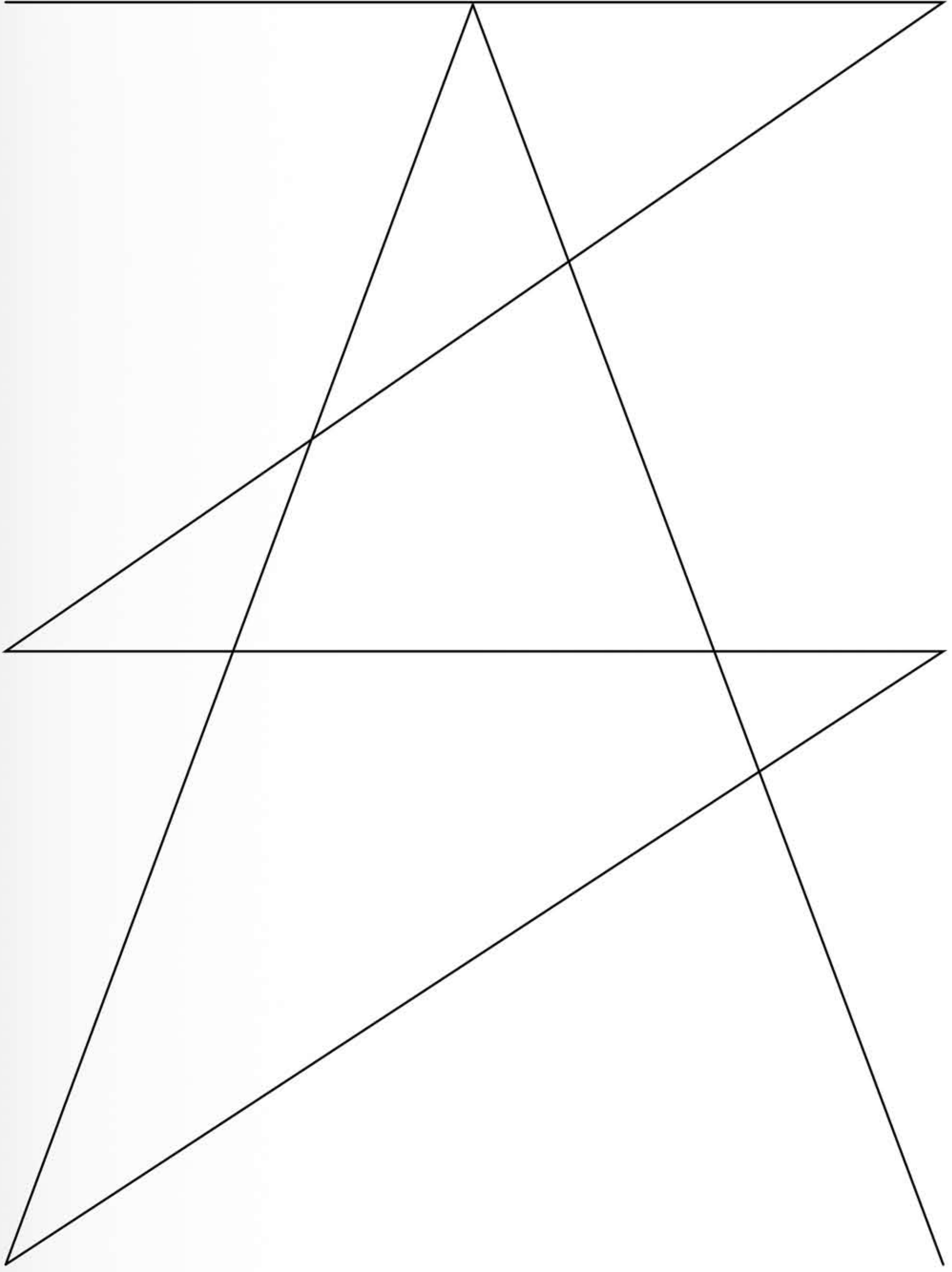
A3.Format

Volume: 04. Typographic issue

Ideology of design

23.10.2009. - 23.11.2009. - MSUV / MOCAV - Novi Sad

D
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

ID: Ideologija dizajna

Na koji način su prakse dizajna percipirane danas i na koji način je moguće pratiti njihov ključni razvoj poslednjih decenija XX veka, te njihove veze sa umetničkim praksama i kritičkim diskursima? Planiranje za masovnu proizvodnju, grafički dizajn, industrijsko oblikovanje, dizajn okoline, advertising, dizajn enterijera, modni dizajn, itd. su samo neke od determinanti ove kompleksne discipline kulture. Bilo da se istražuje njegov razvoj u socijalističkom ili kapitalističkom društvenom uređenju, dizajn se uvek nalazi u uskoj i dinamičnoj vezi sa ekonomskim i proizvodnim osnovama društva, gradeći različite i/ili specifične odnose čoveka prema materijalnoj kulturi. Predmet istraživanja i izložbe Ideologija dizajna su teorije i prakse (industrijskog i grafičkog) dizajna nastale u gotovo pola veka postojanja socijalističke Jugoslavije, te njihov širi društveni i ideološki kontekst.

Dizajn predstavlja pregnantnu i visoko-interdisciplinarnu oblast koja u sebe uključuje domene iz kulture, nauke, arhitekture, tehnologije i umetničke prakse, a samim tim predstavlja plodno tle za sociološko-filozofske rasprave o tehnologiji i tržištu, o društvenoj i političko-ekonomskoj dinamici i procesu rada. Poseban akcenat projekta postavljen je na diskusije i prakse vodene u vreme socijalističke Jugoslavije koje su pokušavale da definišu ulogu dizajna u (ne-) tržišnoj socijalističkoj ekonomiji, njegov funkcionalizam i uslovljenost tržištem ili pak društvenu angažovanost, te ulogu dizajna u oblikovanju novog odnosa čoveka prema materijalnim stvarima, novog načina života u težnji ka uspostavljanju besklasne ljudske zajednice. Razvijajući progresivne, kritičke i kontradiktorne pozicije, dizajn je istovremeno predstavljao simbol posleratne obnove zemlje pod okriljem procesa industrijalizacije i oslobodenje čoveka od materijalne oskudice, ali kroz naredne decenije sve je više igrao jednu od glavnih uloga u izgradnji socijalističkog tržišnog društva.

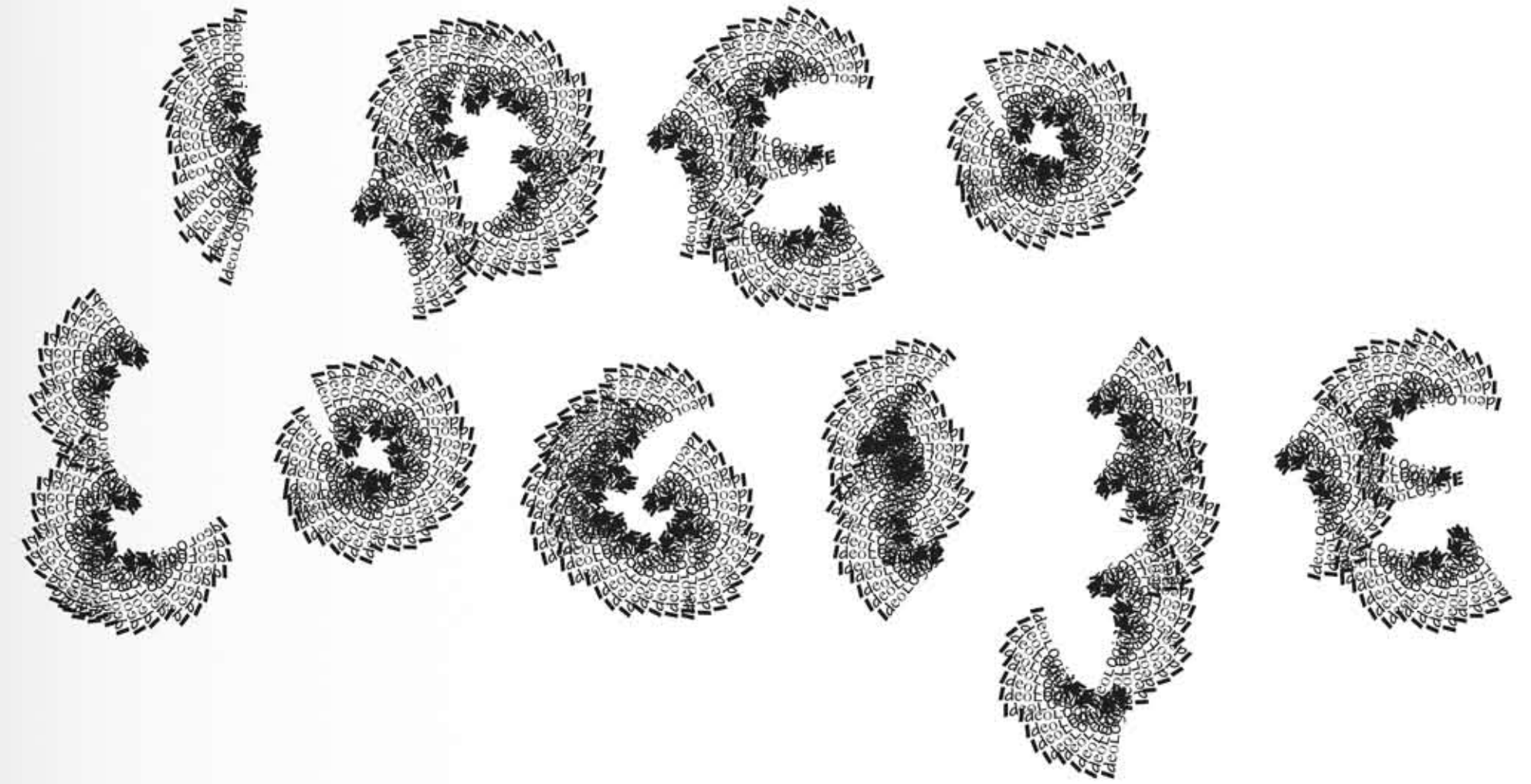
Istraživanje, izložba i publikacije Ideologija dizajna se bave kontekstualizacijom kontradiktornih procesa kojim su se različite ideologije prelamale kroz teoriju i prakse dizajna i paralelno, način na koji su različite ideologije dizajna i vizuelnih identiteta kreirane u prvom posleratnom periodu formiranja Jugoslavije, zatim tokom burnih 1960-ih i 1970-ih godina, do samog prestanka postojanja ove zajednice. Takođe, ovim projektom se preispituje mogućnost kreiranja odnosa između kritičkih istorijskih praksi dizajna i savremenog dizajna, koji sve više potpada u isključivo komercijalni aspekt kreativnih industrija, koje prelamljene kroz ideološku priznu neoliberalnog kapitalizma održavaju eksploatatorski odnos prema kreativnosti i kreativcima. U tom smislu nameće se pitanje: Da li je danas moguće posmatrati i praktikovati prakse dizajna van dominantnih funkcionalističkih principa i tržišnog diktata proizvodnje i potrošnje, te razvijati njihovu angažovanu dimenziju u kreiranju čovečnijih društvenih odnosa, odnosno, da li je moguće u doba „tranzicije“ sprovesti politizaciju praksi dizajna?

ID: Ideology of Design

In what way are design practices perceived and understood today and in what way can one follow their crucial development during the last decades of the 20th century and their connections with artistic practices and critical discourses? Planning for mass production, graphic design, industrial design, design of environment, advertising, interior design, fashion design etc. are but some of the determinants of this complex discipline of culture. Whether we examine its development in socialism or capitalism, design is always in close and dynamic connection with the economic and productive bases of society, building different and/or specific relationships of man with material culture. The object of researching and Ideology of Design exhibition are theories and practices (of industrial and graphic) design that were taking place during almost half a century of the socialist Yugoslavia, and their wider social and ideological context.

Design is a pregnant and highly interdisciplinary field which includes achievements from culture, science, architecture, technology and artistic practice, and thus represents a fertile soil for sociological and philosophical discussions on technology and market, about the social and political-economical dynamics and the labor process. A special aspect of the project was set on discussions and practices led at the time of socialist Yugoslavia which tried to define the role of design in a (non-)market socialist economy, its functionalism and its being conditioned by the market, or its social engagement, and the role of design in forming a new relationship of man with material objects, a new way of life towards establishing a classless human community. Developing progressive, critical and contradictory positions, design was simultaneously presented a symbol of a post-war reconstruction of a country under the wing of industrialisation and liberation of man from material privation, but as decades went by it played more and more one of the main roles in building a socialist market society.

Research work, exhibition and publications of the Ideology of Design deal with contextualisation of contradictory processes refracted through theory and practices of design and, parallel to this, the way by which different ideologies of design and visual identities were created in the first post-war period of forming Yugoslavia, then during the tempestuous 1960s and 1970s until the very end when this community ceased to exist. Also, this project re-examines the chance to create a relationship between critical and historical practices of design and contemporary design, which is more and more seen as something belonging to the exclusively commercial aspect of creative industries, which, refracted through an ideological prism of neoliberal capitalism preserve the exploiting relationship regarding creativity and the creative person. In this sense, a question arises: Is it possible today to observe and practice design practices outside of the dominant functionalist principles and the market-dictated production and consumption, and develop their engaged dimension in creating more humane social relations, i.e., is it possible to conduct politization of design practices during "transition" times?

DIZAJNA.

A3:ID Tipografsko Izdanje

Ne postoji dobra i loša ideologija, već samo uspešna. Kvalitet neke ideologije ogleda se u njenom uspehu da nas ubedi kako su naše misli i postupci proizvodi slobodne volje. Zbog toga smo ovaj put slobodnu volju sveli na minimum.

Ponovo stojimo pred vama sa niskobudžetnim izdanjem, publikacijom koja je nastajala kao rezultat konkursa Ideologija Dizajna za četvrtu publikaciju sa tematskim obeležjem "tipografskog izdanja". Ova kompilacija radova prezentuje specifične modifikovane fontove, ručno pisane tipografije, eksperimentalna ilustrovana pisma, modularne fontove itd. Pokazali smo svojevrsan presek novih tipografskih tendencija više autora mlade generacije sa prostora bivše SFRJ. Zahtev je ovoga puta bio jednostavan, jedna boja – crna.

Priroda reči je ideološka od samog početka. Reči nikada nisu bile istina, ni ne mogu biti, jer za istinu ne postoji dovoljno reči. Kako je onda moguće reći nešto izvan ideoloških okvira? Dobar deo naše svesti paralisana je opšteprihvaćenim uverenjem da je iza ideoloških poruka moguće doći do nekakve istine. Posebno je za društva bivše Jugoslavije danas karakteristično pomalo paranoidno viđenje ideologije kao nekakve silom nametnute lažne i iskrivljene svesti, odnosno lažljivih usta koja vrebaju i kojih se treba paziti. Ruku pod ruku sa ideologijom, i primenjena umetnost se kreće identičnim putem razvoja. Ona nekada zauzima ulogu ideološkog medijuma a nekada ulogu razotkrivača "iskrivljene" svesti u nama. Te lažljive poruke su nam ovoga puta bile predmet preokupacije. Hteli smo da vidimo šta ostane kada se dela svedu na reči. Taj zadatak ne bi bio ostvaren da nismo zauzeli represivnu poziciju koja je autore radova ipak uputila na osnovni medijum svake ideologije – tekst. I to nije sve, jer kako budete odnicali sa stranicama postajate vam jasno da su autori svoje reči morali da ispišu crno – belim rečnikom ideologije budžetskih preživljavanja.

Nema razloga za strah, jer uticaj režimskih ideologija prosto ne doseže toliko daleko. Naši prostori su u proteklih dve stotine godina poslužili kao eksperimentalno tle za gotovo sve dominantne evropske ideologije koje su upravo u nama videli svoj početak i eventualno – dočekale svoj kraj. Veliki društveni sistemi su izrastali na ruševinama starih ali jedna stvar je uvek uspevala da preživi, a to je umetnost preživljavanja po sebi – kultura siromaštva nastala na hladnom tlu o koje su udarale sve glave, nosile one na sebi krunu, turban ili petokraku. Ideje naše zajednice su se posebno u proteklih trideset godina pokazale kao slabe pred rušilačkim karakterom mase, odmaćenom inherentnom ideologijom preživljavanja kojoj je svejedno da li smo drugovi, braća ili masovna gospoda. Pedeset godina nadanja da će sa padom socijalizma pasti i limiti slobode, okončalo se razočaranjem kada smo posmatrali kako je naša bitka okončana trijumfalnim oslobođenjem od odgovornosti. I u pogledu umetnosti oseća se ista nelagodnost. Uticaji sa strane do sada su pomagali da se prevaziđu krize i kratkoročne stagnacije ali trava u tuđem dvorištu više ne deluje tako zeleno. Ta karakteristika da smo sa vremenom postajali slobodni samo od tekovina savremene civilizacije, svoj konačni izraz pronašla je u državi koja progresivno ukida svaki podsticaj ka nekomercijalnom. Opirući se svim snagama, ova publikacija ipak nosi na svojim leđima ožiljke jedne takve politike.

A3:ID Typographic Issue

There is no such thing as good or bad ideology, just a successful one. The quality of an ideology reflects in its success to convince us that our thoughts and actions are products of free will. That is why this time we have minimized the free will.

We stand before you once again with a low-budget issue, a publication that came to life as the result of competition called "Ideology of Design" for the fourth publication thematically marked "typographical issues". This compilation of works presents specific modified fonts, hand-written typographies, experimental illustrated letters, modular fonts and so on. We have shown a unique display of typographical tendencies of a number of younger-generation artists from ex-Yugoslavia. The requirement was simple this time, one color - the black.

The nature of words is ideological to begin with. Words have never been the truth, and cannot be, because for the truth, there are not enough words. How then is it possible to say anything outside the ideological frames? A large part of our consciousness is paralyzed by the massively accepted conviction that it is possible to reach some kind of truth behind ideological messages. Especially in the societies in ex-Yugoslavian states, a somewhat paranoid view of ideology as a forced fake and deranged consciousness, lying ambushing mouths that are to be avoided is present and symptomatic. Hand in hand with ideology there go applied arts, walking the identical development path. Sometimes they play the role of ideological medium, and on times the role of the revealer of that deranged consciousness within us. Those deceiving messages were the focal point of our interest this time. We wanted to see what is left when actions are reduced to words. This task would not have been completed hadn't we taken the repressed position which directed the creators of this work towards the basic medium of all ideologies – the text. And this is not all, for as you move forward in these pages, it will become clear to you that the artists were obliged to write their words in black and white vocabulary characteristic of the ideology of budget surviving.

There is no reason for fear, since the influence of regime ideologies just does not reach that far. Our lands have, in the past two hundred years, served as experimental soil for almost all dominant European ideologies which have seen their start and potentially their end in us. Great social systems grew from the ruins of the previous ones, and the one thing that managed to survive is the art of survival as such – the culture of poverty that came to life on the cold ground that all heads hit, whether they were wearing a crown, a turban, or a five – pointed star. The ideas of our community have shown as weak before the destructive characters of masses, domesticated inherent ideology of survival for which it does not matter if we are comrades, brothers, or mass gentlemen, especially in the last thirty years. Fifty years of hoping that the fall of socialism would signify the fall of limits imposed on freedom ended in a disappointment as we observed our fight ending in a triumphant liberation from responsibility. Observing art, the same uncomfortable feeling prevails. Outside influences have so far helped overcome crises and short-term stagnations, but the grass is no longer so green on the other side. That feature of becoming free in time only when it comes to the trends in contemporary civilization found its final expression in a country that progressively cuts every encouragement towards the non-commercial. Resisting in all strength, this publication still carries the scars of such politics on its back.

НЕСИГУРНОСТ

НЕМИР

ТУГА

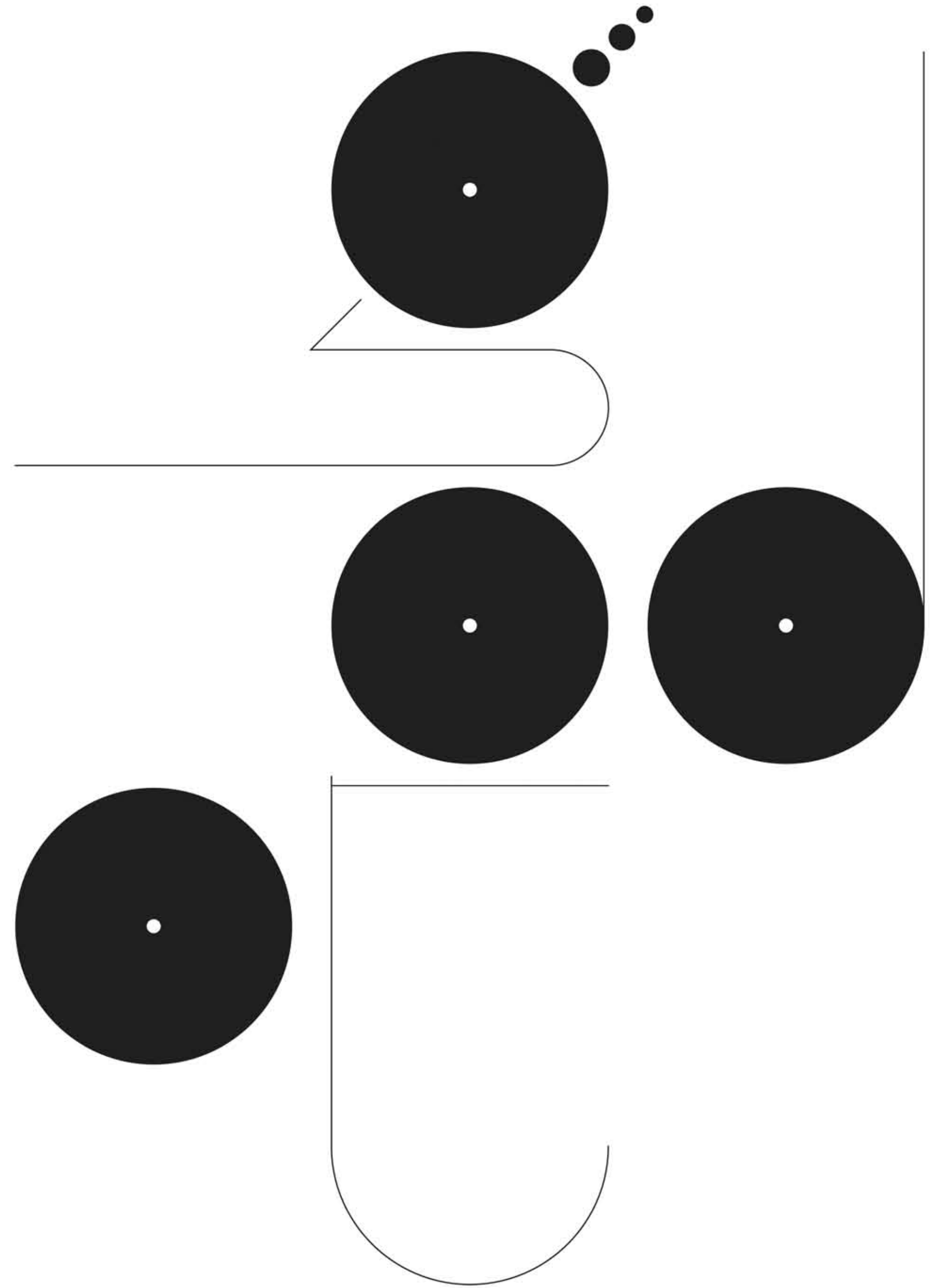
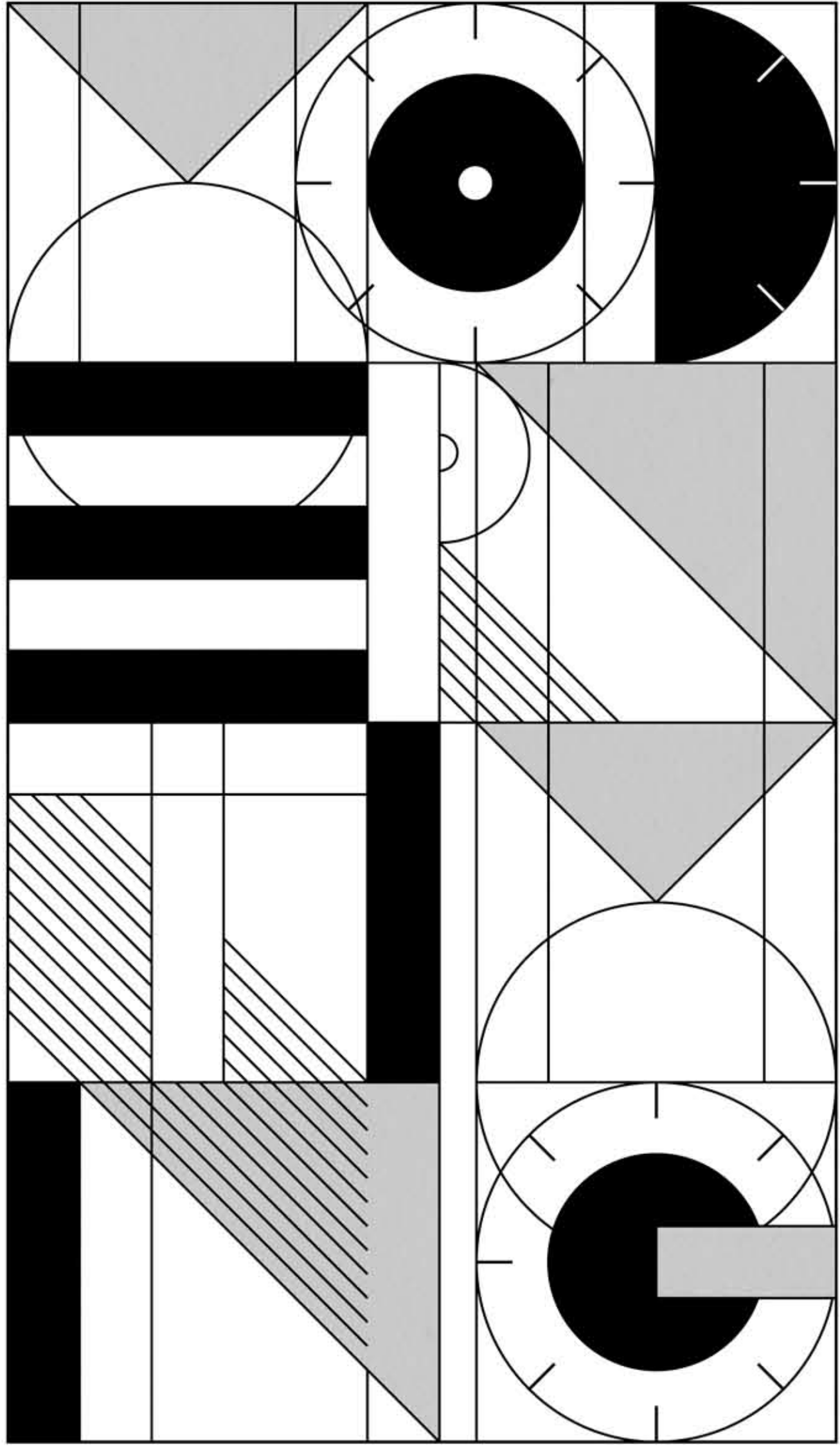
ПРОШЛОСТ

СТРАХ

ЛЕЊОСТ

СРАМОТА

POINT
OF
VIEW

There is
no such
word as
"progress"
in
Bosnian
Dictionary.

ПОЛИТИКЛА

SOCIJALISTIČKA REPUBLIKA SRBIJA
REPUBLICKI SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
CENTAR SLUŽBE DRŽAVNE BEZBEDNOSTI
BEOGRAD

O B A V E Š T E N J E

DRUŽE BOJOVIĆU,

USLED VISOKOG PRIORITETA ZADATKA ODRŽANJA DRŽAVNE BEZBEDNOSTI NA NAJVIŠEM NIVOU, NAŠA JE DUŽNOST DA VAS UPOZORIMO NA SVE NEGATIVNE IMPLIKACIJE VAŠEG UČEŠĆA NA UMETNIČKOJ PREZENTACIJI "IDEOLOGIJA DIZAJNA". SMATRAJTE OVO PRAVOVREMENIM UPOZORENJEM NA VAŠE SVE OČIGLEDNIJE FLUKTUACIJE U LJUBAVI PREMA SVOJOJ OTADŽBINI I JUŽNOSLAVENSKOM NARODU. DANAS SU NEPRIJATELJSKE DELATNOSTI U JUGOSLOVENSKOJ ZAJEDNICI AKTIVNIJE NEGO IKADA PRE. POSEBNO SE U RUŠENJU NAŠEG KULTURNOG IDENTITETA ANGAŽUJU PLAĆENE GRUPE DIVERZANATA POD OPERATIVNOM MASKOM UMETNIKA. VAŠA DUŽNOST SAS TOJALA BI SE U ODBRANI DRŽAVNE KULTURE OD OVIH SVE UČESTALIJIH DIVERZIJA.

1. ŽELIMO DA NAS, U SVETLU VAŠE LJUBAVI PREMA OTADŽBINI, O UČEŠĆU U OVAKVIM I SLIČNIM MANIFESTACIJAMA NA VREME OBAVESTITE.
2. VI MORATE KROZ VAŠU UMETNOST ISTAČI KOLIKO VAM JE STALO DO NAŠEG SAMOUPRAVNOG PROJEKTA I NAŠE MUKOM STEČENE SLOBODE A U TOM E ĆE VAM POMOĆI DRŽAVNI STILOVI KOJE VAM SVESTRANO STAVLJAMO NA RASPOLAGANJE. PRIMERA RADI, UČESTALIJA UPOTREBA CRVENE BOJE KAO I IMPLEMENTACIJA VOJNO-INDUSTRIJSKE SIMBOLIKE U UMETNIČKA DELA SMATRALI BI SE VAŠIM NESEBIČNIM DOPRINOSOM RAZVOJU SOCIJALISTIČKOG BLAGOSTANJA.

DUŽNI STE DA SE U NAREDNIH 5 DANA JAVITE U PROSTORIJE SLUŽBE DRŽAVNE BEZBEDNOSTI RADI INFORMATIVNOG RAZGOVORA KOJIM ĆEMO UTVRDITI ŠIRE OKVIRE NAVEĐENIH DELATNOSTI. NADAMO SE DA ĆETE KAO I DO SADA NASTAVITI DA SARADJUJETE U DOVRŠAVANJU NAŠEG VELIKOG SAMOUPRAVNOG PROJEKTA!

M.P.

Dana 12.11.2009. godine

OVLAŠĆENI :

POKOVNIK MARKO M. RAKIĆ

BOJOVIĆ FILIP
RADNIČKA 19/V
21000 NOVI SAD
SRBIJA

Razgovor

telefonski
osobni

Razgovor

telefonski
osobni

Rc

s drugom Bojović R. Filip 1284/MS/40 (v.z)

poduzeće Sekretarijat za unutr.poslove

u centar za drž.bezb,

Telefon br.

Datum:
15. Oktobar 2009.

s drugom

poduzeće

u

Predmet

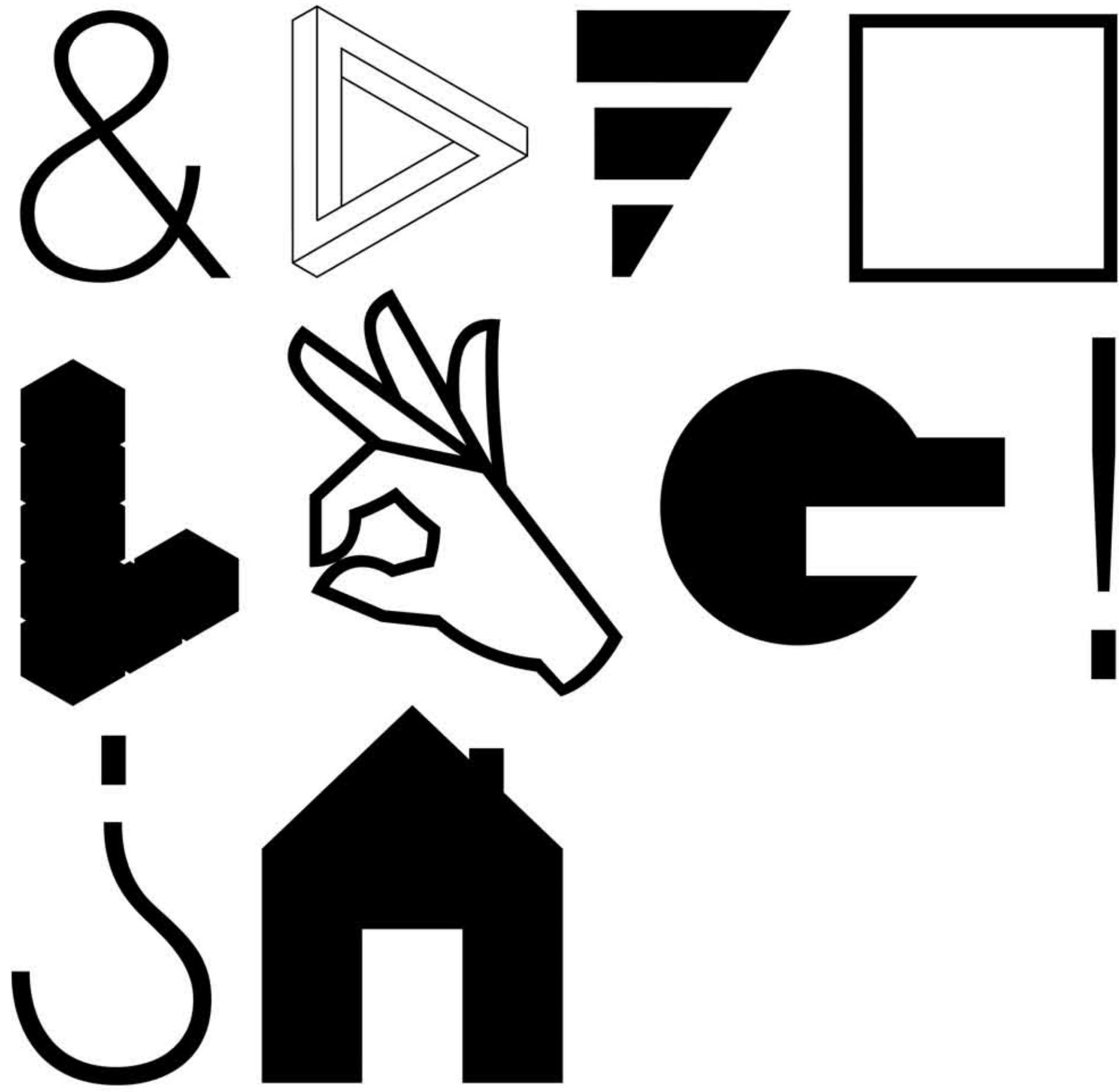
Predmet: Informativni razgovor sa drugom Bojovićem vršen je na osnovama prethodno utvrđenih parametara njegovih aktivnosti usmerenih u pravcu ugrožavanja opšte državne bezbednosti. Tokom razgovora u trajanju od 300 minuta utvrđene su mere i obaveze delovanja Bojović R. Filipa koje su u saglasnosti sa opštim zahtevima propisa o opštoj nacionalnoj bezbednosti iz 1978. Drug Bojović je u početku pokazivao otpor ka našim savetima pozivajući se na neke neprijateljske termine i koncepte ljudske slobode, ali je ubrzo prihvatio naše sugestije i obećao da će se u budućnosti ponositi idejama i vrednostima naše socijalističke zajednice. Drug Bojović se takođe složio da bi u njegovom najboljem interesu bilo da izbegne svoje prisustvo na predstojećoj umetničkoj izložbi "ideologija dizajna". Naredni termin za informativni razgovor zakazan je za 15. Januar 2010. godine u 7 časova. Posle razgovora Bojović je otpušten iz naših prostorija u 12 časova i 8 minuta.

Razgovarao: Pukovnik MARKO RAKIĆ, centar za drž. bezb.

Razgovarao:

2 | s

2 | s

Max Bill

**Josef Müller
Brockman**

Emil Ruder

**Armin
Hofmann**

GET THE ANSWER DON'T ASK ME WHAT THE ART IS BECAUSE YOU WON'T GET

ART IS
NOT
ABOUT
THE
ART

MARRY
&
REPRODUCE

FALS E
CONS CIOUS NESS

MODERN

OB J
ECT

AESTH ETIC

ISM

POL IT ICAL

LA NGU AGE

RY

ASSA
UL
T

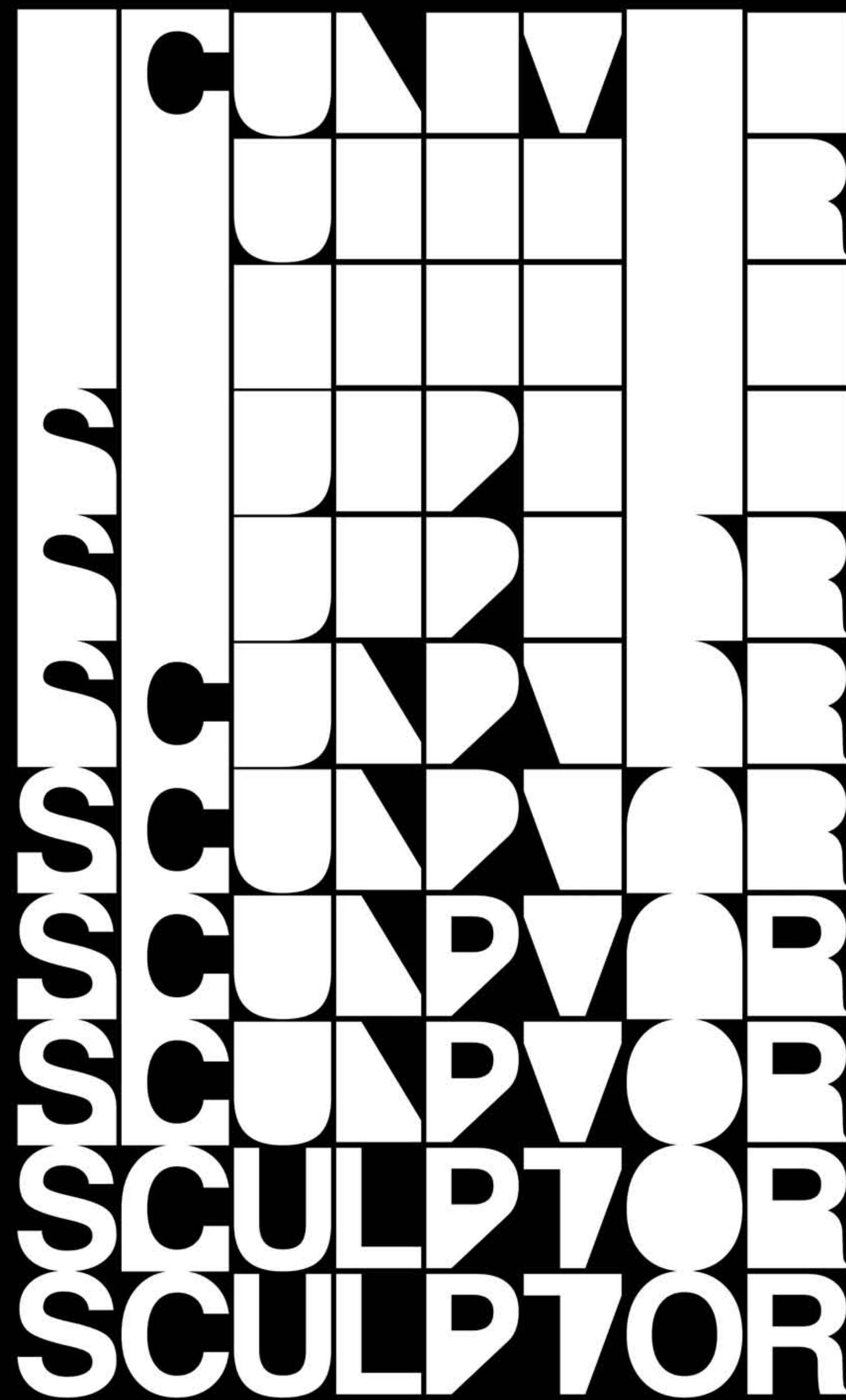
MAP PING

GALL E

SPA

C
FF

AN INTRO
DUC TI ON

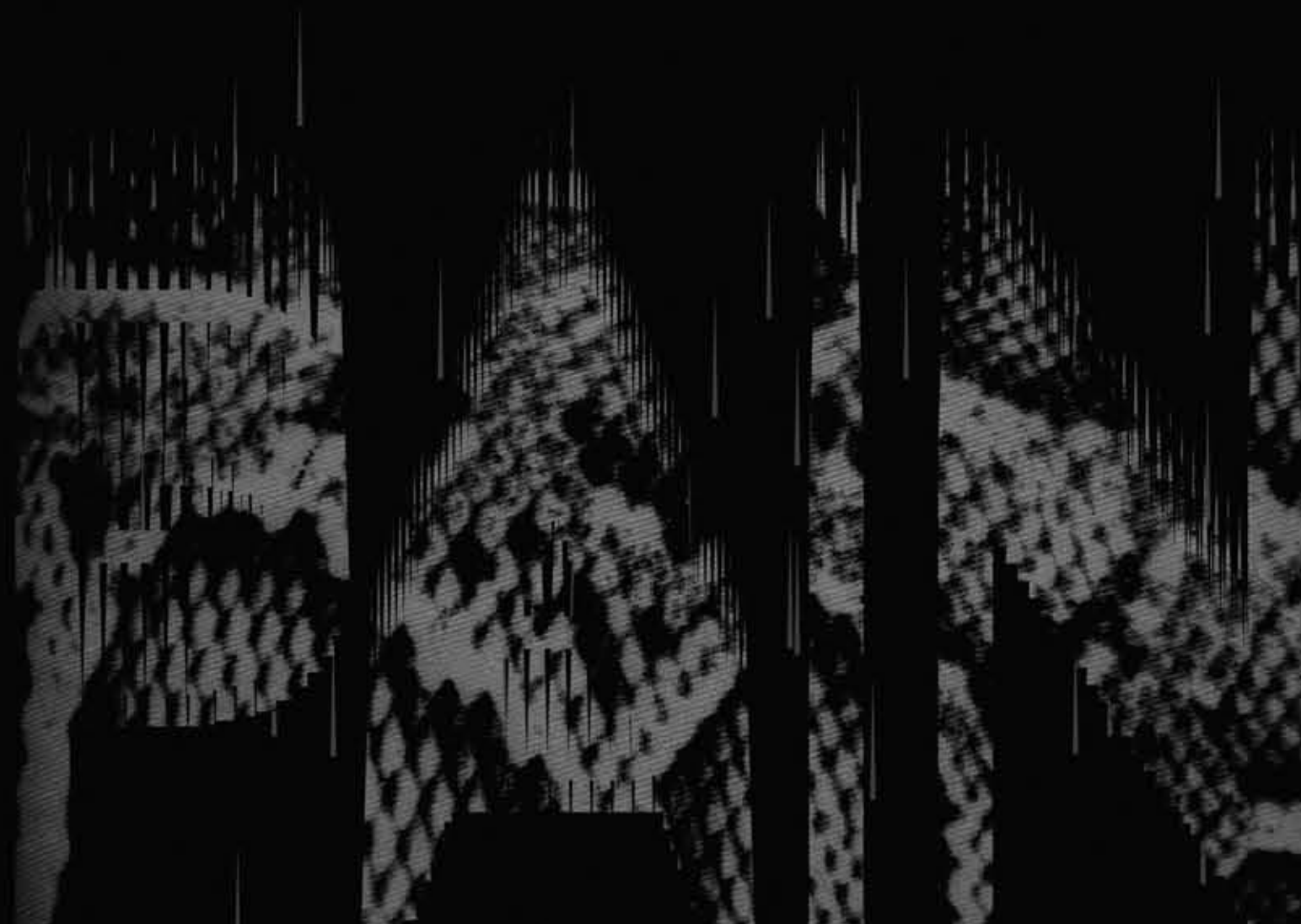
EINNMAL KINNMAL

IST

Ono što se događa samo jednom kao da se nikad nije ni dogodilo. Ako čovek može da živi samo jedan život, to je kao da ga uopšte ne živi

*Nepodnojljiva lakoća postojanja
Milan Kundera*

Not
my
type.

UNIVERSITY OF
ARTS AND
DESIGN
PRISTINA

IU

INDIVIDUAL UTOPIA NOW AND THEN
DISCONTINUITY OF GENERATION DIALOGUE OR WHAT DO WE HAVE IN COMMON?
UTOPITE INDIVIDUALE DIKUR DHE TANI
VAZHODMESIA E SKIZMA E DIALOGUT MES GJENERATAVE APO C'I LLOH BREZAT ME RIERI TJETRI

Podrška / Support

